

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Leges, Officia, & Finis Matrimonij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

Noster declarauit, tribuens DEO prædicta verba Adami, cuius *inspiracione* ille ea protulerat. quibus ipse CHRISTVS adiecit: *b quos Deus coniunxit, homo non separet*: quibus verbis aperte significat, DEVM ipsum fuisse huius coniunctionis authorem; & legum huius status propriarum, & nominatim *quatuor* præcipuarum, quæ in prædictis verbis insinuantur, & iam paulatim explicabuntur.

§. I. *Leges, Officia & Finis matrimonij.*

Y.
Indissolubile.

Et. 3. de Tr.
6. 38.
Consensu
vxo-
ris re-
quiritur.
c. Deu. 33.
Non paren-
tum.

d. Deu. 24.
Ma. 2. 6.
Repudium
ex dispensa-
tione.
S. Th. 1. 2.
102. 4. 5. ad
3.
V. de Thon.
Sanchez. l. 10.
D. p. 1.
C. uerbo
in ideli sol-
uis. vinctu-
lun.

PRIMA lex MATRIMONII est *indissolubilis* nodi ac vinculi per totam vitam: quemadmodum enim nemo potest à se ipso, quam diu uiuit, separari: ita duo coniuges, qui per matrimonium fiunt vna caro, non possunt ab inuicem separari, dissoluto vinculo: quo aded arctè tenentur. neque enim potest homo, quod Deus fecit, dissoluere; nec licet vlli sese ab ea persona separare, cum qua Deus eum hac ratione coniunxit.

ADEO vt (sicut Rupertus Abbas perpendit) quamuis liceat Christiano se à patre suo & matre separare, etiam contra ipsorum voluntatem, vt religiosum statum adeat: à propria tamen vxore se separare, ipsa contradicente, non licet. Quare cum Moyses in Deuteronomio de filiis Leui dixit, *c qui dixit patri suo & matri suæ nescio vos: & fratribus suis: ignoro vos: vt custodirent eloquium Dei, pactumque eius seruarent*, quod cum eo iniuerant: nullam facit vxoris mentionem: quia non permittit lex, propter hanc causam, illam dimitti, nisi in talem separationem illa consentiat: vt DEO magis seruire possint.

Et quamuis antiqua lex Indæis permitteret, ob duritiam cordis eorum, vt possent à vxoribus suis dare libellum Repudij; (quod multi graues Doctores affirmant, fuisse tunc licitum, eò quod ipse Deus, qui eos coniunxerat, dispensabat, vt naturale vinculum dissolueretur) At CHRISTVS Dominus Noster dispensationem illam, & priuilegium reuocauit, reduxitque illud vinculum ad naturalem suum statum, quem in suis habuit initijs, duobus tantum casibus exceptis. Primus est in fauorem Christianæ religionis: quando alter coniugum infidelium ad eam conuertitur: alter verò nec vult conuerti, nec ei cohabitare: aut, si cum eo manere velit, id facit cum iniuria Creatoris, aut eum instigat, ad peccandum: nam tunc, conuersus manet liber à vinculo naturali, quo erat illi coniunctus: vt liceat illi cum altero inire matrimonium, ex dispensatione ipsius Christi Domini Nostri quam declarauit Apostolus, cum dixit: *e quod si infidelis discedat, discedat: non enim seruituti subiectus est frater, aut soror in huiusmodi, ne possit, si velit, nouum cum alio matrimonium contrahere*

Et ita definitae declarauit Ecclesia, non faciens nouam constitutionem, sed explicans, quam Apostolus posuit. Quia noluit Christus Dominus nos in his casibus obligare infideles, qui ad Fidem conuertuntur, ad seruandam perpetuam castitatem.

SECUNDVS casus est in fauorem status *religiosi*, quando matrimonium non est adhuc carnali *copula* consummatum: nam si alter illorum religionem ingrediatur, & professionem in ea emittat, alter manet liber; ut cuiusque uoluerit, per matrimonium se coniungat, quod semper Ecclesia Catholica tenuit, & Concilium Tridentinum declarauit, eò quod Christus Dominus noster uoluerit in hoc casu dispensare, ut Euangelicæ legis perfectionem magis ostenderet, quæ pluri facit vinculum **VOTI** solemnis religiosi, quam *matrimonii* non consummati.

SECUNDA lex matrimonij imperabat *duorum* tantum inter se coniunctionem, ita ut nec mulier plures viros; neque vir plures uxores simul habere possent: quam legem indicant illa uerba: *erunt duo in carne una*, neque enim absque causa *duorum* tantum mentionem fecit DEVS; & ex costa Adæ *unicam* tantum fecit mulierem, quamuis æquè potuisset plures: ut intelligeremus, naturalem huius status legem esse, ut duo tantum coniungerentur. Sed quamuis nusquam inueniatur dispensasse DEVM, ut mulier plures viros habere deberet, (quemadmodum Sanctus Augustinus perpendit) quia hoc fuisset contra principalem matrimonij finem, filiorum scilicet generationem: sed in antiqua lege dispensauit, ut vir posset plures uxores habere, quemadmodum habuit *Abraham*, *g Jacob*, *h David*, & alij. At in lege Euangelica CHRISTVS Dominus noster matrimonium reduxit ad primum suum statum: cum dixit: *qui cuiusque dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, moechatur: & qui dimissam duxerit, moechatur*. Lex enim Euangelica est lex pacis, vnionis, & charitatis: vxorum autem multitudo in eadem domo erat huic paci contraria: quemadmodum constat ex rixis inter *k Saram*, & *Agar*; *l Liam*, & *Rachaelem*; *m Annam*, & *Phoeniam*; quare uoluit Christus Dominus hanc rixarum occasionem remouere & ut lex gratiæ haberet huius status perfectionem, quam habuit in statu Innocentiæ.

TERTIA lex matrimonij erat, ut coniunctio hæc fieret inter personas, quæ ante illam non essent una, sed *duæ*: hoc est ne essent sanguine iunctæ: illa enim coniunctio non bene conuenit huic statui. Quod significauit Adam cum dixit: *relinquet homo Patrem suum & matrem suam: & adhaerebit uxori suæ*, his uerbis significans nec *Patrem* cum filia, nec *filium* cum matre posse huius status coniunctionem facere: eò quod filij censeantur esse *unum* quid cum Parentibus. Eadem uero prohibitio extenditur ad *fratres & sorores*, & Ecclesia hanc prohibitionem extendit usque ad *quartum*

Innoc. 3. c. 4.
de Diuersijs
Vide Tho.
Sanchez l. 7
Disp. 74.

Votum
solemne.
Sess. 24. de
Matrim.
can. 6. San-
chez. l. 2.
Disp. 19.

2.

e Gen. 2. 24.
Bigamia.
Polygamia
sublata.
Lib. de Do-
ctr. Christ.
c. 11. & li. de
bono con-
iug. c. 17.
f Gen. 16. 3.
g Cap. 29.
h 1. Reg. 18.
28. & c. 25.
42.

2. Reg. 11
27.
Trid. sess.

24.
de Matrim.
can. 2.

i Mat. 19. 9.
k Gen. 10. 3.
l Cap. 30. 6.
m 1. Reg. 16.

3.

k Gen. 2. 24.

Extra gra-
dum quar-
tum.

gradum consanguinitatis, ut pax, concordia & amicitia, quam efficit natura inter cognatos ratione sanguinis, extenderentur per matrimonium etiam ad *extraneos*. Quod matrimonium, cum fuerit institutum in remedium concupiscentiæ carnis post primum peccatum, non eam cohibuisset moderatè, si amor *sanguinis* amor *uxoris* coniungeretur: uterque enim amor nimium stimulasset concupiscentiam, & ansam præbuisset, ut ab ea vterentur.

4.
Consensus
liber.

Deus para
nymphus.
I Gen. 2. 22.

Inter pra-
sentes.

Vxor virum
sequatur.

Duplex ma-
trimonii fi-
nis.

I.

In Gen. 1. 28.
Et c. 8. 17.
Et c. 9. 1.
In 4. sent. d.
26. q. 1. a. 2.

Ob multi-
plicationē
olim matri-
monij lex
obligabat.

QVARTA lex est *mutui consensus*, quem uterque *liberè* præbeat: ut vinculum, & solidum, & perpetuum esse possit. Quam legem significant illa verba: *relinquet patrem suum & matrem, & cum amore adhaerebit uxori suæ*: quod non fieret, nisi libera & spontanea vtriusque voluntate, qua vellet uterque perpetuam hanc coniunctionem, & amicitiam cum altero contrahere. Ac propterea ipsemet DEVS, qui hunc statum instituit, voluit esse primus *paranymphus*, & qui de matrimonio contrahendo ageret, illudque promoveret: nam statim atque Heuam ædificauit (ait scriptura) *adduxit eam ad Adam*: non quòd ab illo distaret, quam prope ipsum ædificauerat, sed ut significaret, se ex tunc illam ei tradere in uxorem & sociam: matrimonij intuitu, & causa, & ut etiam intelligeremus matrimonia ordinariè debere fieri inter præsentis, ut se mutuo videant, alter alterum agnoscat; & uterque sciat, cui coniungatur; audiatque verbum, quo alter internum suum sensum exprimit; & ita vnio sit firmitior absque illis incommodis, quæ euenire solent: quando talis contractus inicitur inter *absentes*.

NON dixit autem scriptura, quòd DEVS Adamum duxerit ad Heuam, sed Heuam ad Adamum: non enim vir uxorem; sed vxor, virum sequi debet; cum ille *caput* sit mulieris: & admittere debeat in domum suam, esseque eius gubernator.

EX HIS sequitur, matrimonium habere *duos fines*, & quidem proprios: quorum causa necesse fuit illud institui in ipso mundi exordio. *Primus* est *multiplicatio* ipsius humani generis, quæ non nisi hac via *licite* fieri potest. Hunc finem expressit DEVS Adamo & Heuæ, postquam illos condidit, cum dixit: *in crescite & multiplicamini, & implete terram*. Quibus verbis etiam promulgauit *naturale præceptum* hunc statum in eum finem suscipiendi; quod præceptum (teste Sancto Thoma) tum temporis omnes homines *obligabat*, eò quòd ad conseruationem erat necessarium. Sicut obligabantur ad *comedendum*, quia id erat ad vitam conseruandum necessarium. Nunc autè non omnes obligat hoc præceptum: (quemadmodum hæretici ad laxandas suis voluptatibus habenas confingunt) nisi tempore præcisè alicuius necessitatis; cum ad hominum propagationem in aliqua prouincia id esset necessarium. Et nec tunc (ut idem Sanctus narrat) omnes in particulari

obligaret;

obligaret; sed tantum designatos ab ipsius Reipublicæ capitibus, qui talem habent auctoritatem, vt in huiusmodi necessitate aliqui matrimonium contrahant in bonum totius Regni. Sed hoc tempore, aut *nunquam*, aut raro talis occurrit necessitas, sed vniuersim vera est sententia Apostoli dicens: omnes habere *potestatem suæ voluntatis*, vt eligant liberè statum *continentiæ* aut *matrimonii*: ita tamen, vt in electione seruent leges, quas postea indicabimus.

SECUNDVM officium & finis matrimonij conuenit ei post Adæ peccatum, vt remedium sit & medicina *concupiscentiæ* carnis, quæ post illud peccatum effrænis mansit, & nisi hoc licito remedio illi fuisset subuentum, facile præceps ruisset in illicita. Quamobrem dixit Apostolus: *n propter fornicationem vnusquisque suam uxorem habeat. Vxori vir debitum reddat: similiter autem & vxor viro.* Quia neuter potestatem habet sui corporis, sed alter. Ne autem aliqui Christiani existimarent his verbis, omnibus imponi præceptum in eundi matrimonij, subiunxit: *hoc autè dico secundum indulgentiam, non secundum imperium*, quasi diceret: non est hoc præceptum, quod obliget; sed *permisso* quædã rei minus bonæ; alioquin bonum est homini mulierem non tangere, sed ad fugiendam fornicationem, quæ aded graue peccatum est, licet ijs, qui liberi sunt, uxorem ducere, *ne vrantur*, adhibito hoc medio à Deo instituto ad carnis ardores absque culpa mitigandos.

§. II. Matrimonium, quæ est Sacramentum.

SE D quoniam vterque finis prædictus matrimonij est valde *humanus*; voluit Deus Dominus noster illud in lege Euægelica honorare. Quamobrem Apostolus illud appellauit *honorabile connubium*, magno scilicet honore dignum: nec fuit exiguus ille, quod verbum diuinum incarnari voluit & nasci ex muliere *coniugata*, quamuis Virgine. Et initio suæ prædicationis illud *approbauit*; suæque præsentia, & sanctissimæ suæ matris ac Apostolorum honorauit; nuptialique conuiuio magnum splendorem attulit, primo miraculo adhibito, quo aquam in vinum conuertit, vt defectum suppleret, quo conuiuæ laborabant: quo facto prodigioso insinuauit id, quod postea gessit: ad illud adhuc magis honorandum; dum constituit, vt ipsum matrimonium verum esset Ecclesiæ suæ *Sacramentum*, per quod spiritualiter aqua conuerteretur in vinum, tribuens *vinum charitatis* suscipientibus hunc statum, qui ex se est tanquam *aqua frigidus & humidus*, & occasionem præbet vitæ remissiori, & in culpas multas labili. At per gratiam &

charita-

2.2.9.51.4.
12. ad 2.

1. Cor. 7. 37.
39.

2.

Permissum
in remedi-
um concu-
piscentiæ.
n 1. Cor. 7.
2. 6.

Versu. 9.

a Heb. 10.
14.
Christus ho-
norauit ma-
trimonium.

Sacramen-
tum.